

II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 19 ianuarie 2005

privind Planul Rivesaltes și taxele parafiscale CIVDN puse în aplicare de Franța

[notificată cu numărul C(2005) 50]

(Numai textul în limba franceză este autentic)

(2007/253/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

după invitația adresată părților interesate de a-și prezenta observațiile în conformitate cu articolul menționat anterior ⁽¹⁾ și având în vedere aceste observații,

întrucât:

- (3) Prin scrisoarea din 21 ianuarie 2003, Comisia a informat Franța cu privire la decizia sa de a deschide procedura prevăzută în articolul 88 alineatul (2) din tratat în ceea ce privește acest ajutor.
- (4) Decizia Comisiei de a deschide procedura a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽²⁾. Comisia a invitat celelalte state membre și părți interesate să-și prezinte observațiile cu privire la ajutoarele în cauză.
- (5) Autoritățile franceze și-au trimis comentariile prin scrisorile din 16 și 18 iunie 2003. Comisia a primit observații de la reclamant, care au fost trimise autorităților franceze prin scrisoarea din 6 august 2004. Autoritățile franceze au răspuns, la rândul lor, prin scrisoarea din 10 septembrie 2004.

I. PROCEDURĂ

- (1) În urma unei plângeri, Comisia a interogat autoritățile franceze, în legătură cu măsurile care fac obiectul prezentei decizii, prin scrisorile din 19 iulie 1999, 16 decembrie 1999, 24 august 2000 și 9 decembrie 2000. Franța a răspuns Comisiei prin scrisorile din 19 august 1999, 24 februarie 2000 și 25 ianuarie 2001. Comisia a întâlnit autoritățile franceze la 26 ianuarie 2000 și o delegație a Comitetului interprofesional al vinurilor dulci naturale (CIVDN) la 31 martie 2000.

- (2) Deoarece au fost puse în aplicare fără autorizația prealabilă a Comisiei, măsurile în cauză au fost înscrise în registrul ajutoarelor nenotificate, cu numărul NN 139/2002.

II. DESCRIERE

1. PLANUL RIVESALTES

- (6) În 1996, CIVDN a decis introducerea unei acțiuni de reconversie viticolă vizând să înlocuiască, prin deștelenirea și replantarea varietăților viticole de calitate, o parte din producția de vinuri dulci naturale din departamentul Pirineii Orientale, pentru a remedia criza structurală prin care trecea această producție și care se manifesta printr-o scădere bruscă regulată a debușeurilor. Ajutorul avea drept scop să finanțeze ameliorarea calitativă a repartiției soiurilor de viță cultivate în această regiune. El a încetat, mai târziu, la 1 august 2000.

⁽¹⁾ JO C 82, 5.4.2003, p. 2.

⁽²⁾ A se vedea nota 1.

(7) Pentru a duce la bun sfârșit acest plan de reconversie (cunoscut sub numele de „Planul Rivesaltes”) producătorii din regiune au avut acces la două tipuri de ajutoare:

- o primă la hectar pentru scoatere temporară din circuitul agricol finanțată printr-o cotizație interprofesională;
- un ajutor la hectar finanțat de bugetul statului și de cel al colectivităților locale pentru a acoperi parțial costurile de reconversie propriu-zise.

1.1. PRIMA DE SCOATERE TEMPORARĂ DIN CIRCUITUL AGRICOL

(8) Prin decizia 96-1 din 5 iulie 1996, CIVDN cu denumire de origine controlată (DOC), a instaurat o cotizație interprofesională pentru finanțarea planului de reconversie „Rivesaltes” și „Grand Roussillon”.

(9) Cotizația, care se ridica la 50 de franci francezi (FRF) ⁽³⁾ pe hectolitrul produs în departamentul Pirineii Orientali, producătoare de vinuri dulci naturale vizate, era destinată să finanțeze plata unei prime („primă de scoatere temporară din circuitul agricol”) pentru orice parcelă care, producând „Rivesaltes” sau „Grand Roussillon” în 1995, ar produce, de la recolta 1996 până la recolta 2000 inclusiv, vin de masă sau „vins de pays”. Produsul perceperii cotizației a fost alocat unui fond special.

(10) Prima de scoatere temporară din circuitul agricol a fost acordată efectiv producătorilor care s-au angajat să nu revendice DOC „Rivesaltes” sau „Grand Roussillon” timp de cinci ani. Această primă viza astfel să compenseze pierderile de venituri, legate de impactul asupra prețului rezultând din încetarea utilizării celor două denumiri. Prima nu implica o stopare a producției sau o reducere a acesteia, ci numai o compensație pentru utilizarea producției în afara DOC. Obiectivul era, deci, reducerea rapidă a potențialului de punere în vânzare a vinurilor sub DOC.

(11) Valoarea totală a primei de scoatere temporară din circuitul agricol era de 5 000 FRF pe an la hectar scos temporar din circuitul agricol. Orice parcelă care beneficia de un ajutor înceta să beneficieze de primă în anul reconversiei sale.

(12) Comisia nu a primit informații cu privire la valoarea globală a ajutoarelor plătite în cadrul acestei măsuri. Nu a fost furnizată nici o informație referitoare la valoarea veniturilor provenite din cotizația interprofesională creată, nici la numărul de hectare care au beneficiat de măsură.

1.2. AJUTORUL LA RECONVERSIE

(13) Conform autorităților franceze, planul de reconversie a podgoriei DOC Rivesaltes, astfel cum a fost adoptat în 1996, avea drept obiect 3 250 hectare: 1 250 hectare pentru o producție de „Muscat de Rivesaltes”; 1 000 hectare pentru o producție de „Côtes du Roussillon” și „Côtes du

Roussillon Villages” (varietăți Syrah, Mourvèdre, Roussanne, Marsanne și Vermentino) și 1 000 hectare pentru o producție de „vins de pays” de soi (varietăți Chardonnay, Cabernet, Merlot...).

(14) În sprijinul acestui plan, autoritățile franceze acceptaseră să aducă o susținere financiară de 111 milioane de FRF, repartizate astfel: 85 milioane de FRF prin intermediul Oficiului național interprofesional al vinurilor și 26 milioane de FRF prin colectivitățile locale (Languedoc-Roussillon și consiliul general al departamentului Pirineii Orientali).

(15) Această susținere prevedea un ajutor de 25 000 FRF/ha pentru reconversia în DOC „Muscat de Rivesaltes” și un ajutor de 40 000 FRF/ha pentru reconversia în DOC „Côtes du Roussillon Villages” și în „vins de pays”.

(16) Conform autorităților franceze, costurile reale de reconversie în regiune puteau fi estimate la 110 000 FRF/ha. Autoritățile franceze au confirmat că planurile de reconversie au fost în mare măsură realizate (2 350 ha din cele 3 250 ha prevăzute).

(17) Costul total al reconversiei realizate a fost, conform autorităților franceze, de 258,5 milioane de FRF (39,4 milioane de euro). În ceea ce privește autoritățile publice, acestea ar fi contribuit cu 75,250 milioane de FRF (11,01 milioane de euro) din cele 111 milioane de FRF (16,9 milioane de euro) prevăzute la început. Conform informațiilor furnizate de autoritățile franceze, punând laolaltă toate finanțările, autoritățile publice ar fi contribuit cu 29,11 % la costurile reconversiei efectiv realizate.

(18) Autoritățile franceze au amintit că transmit anual Oficiului statistic al Comunităților Europene, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87 al Consiliului din 16 martie 1987 privind organizarea comună a pieței vitivinicole ⁽⁴⁾, lista suprafețelor cultivate cu viță de vie, clasificate pe departament și pe tip de struguri produși (struguri de vin din care vinuri de calitate produse în regiuni determinate (VQPRD), vițe de vie cu struguri de masă), precum și lista deștelurilor și plantărilor de vițe de vie prezentată conform aceleiași mod de clasificare pe departament și pe tip de struguri produși. Autoritățile franceze au anexat copia tabelor trimise pentru anul de comercializare 1997/1998.

2. COTIZAȚII INTERPROFESIONALE PENTRU PUBLICITATEA-PROMOVAREA ȘI FUNCȚIONAREA ANUMITOR DOC

(19) Prin decizia 97-3 din 29 decembrie 1997, CIVDN a instituit, începând cu 1 ianuarie 1998, o cotizație interprofesională vizând finanțarea acțiunilor de publicitate-promovare și de funcționare în favoarea următoarelor DOC: „Rivesaltes”, „Grand Roussillon”, „Muscat de Rivesaltes” și „Banyuls”.

⁽³⁾ 1 FRF = 0,15 euro aproximativ.

⁽⁴⁾ JO L 84, 27.3.1987, p. 1. Regulament abrogat prin Regulamentul (CE) nr. 1493/1999 (JO L 179, 14.7.1999, p. 1).

- (20) Valoarea pe hectolitru, fără taxe, a fost stabilită după cum urmează: „Banyuls și Banyuls Grand Cru”, 25 FRF/hl; „Grand Roussillon”, 30 FRF/hl; „Muscat de Rivesaltes”, 50 FRF/hl; „Rivesaltes”, 30 FRF/hl.
- (21) Aceste cotizații au fost alocate în modul următor: „Rivesaltes”, 25 FRF/hl pentru publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare; „Grand Roussillon”, 45 FRF/hl pentru publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare; „Banyuls”, 20 FRF/hl pentru publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare.
- (22) Prin decizia 98-1 din 10 iulie 1998, CIVDN a instituit, începând cu 1 septembrie 1998, o cotizație interprofesională vizând finanțarea acțiunilor de publicitate-promovare și de funcționare în favoarea următoarelor DOC: „Rivesaltes”, „Grand Roussillon” și „Maury”.
- (23) Valorile cotizației pe hectolitru, fără taxe, au fost fixate după cum urmează: „Grand Roussillon”, 25 FRF/hl; „Maury”, 5 FRF/hl; „Rivesaltes”, 35 FRF/hl.
- (24) Aceste cotizații au fost alocate în modul următor: „Rivesaltes”, 30 FRF/hl pentru publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare; „Grand Roussillon”, 20 FRF/hl pentru publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare; „Maury”, 5 FRF/hl pentru funcționare.
- (25) Cele două cotizații precedente au fost abrogate prin decizia 99-1 din 17 decembrie 1999, prin care CIVDN a instituit o cotizație interprofesională vizând finanțarea acțiunilor de publicitate-promovare și de funcționare în favoarea următoarelor DOC: „Banyuls”, „Banyuls Grand Cru”, „Muscat de Rivesaltes”, „Rivesaltes”, „Grand Roussillon” și „Maury”.
- (26) Valorile pe hectolitru, fără taxe, au fost fixate după cum urmează: „Grand Roussillon”, 25 FRF/hl; „Rivesaltes”, 35 FRF/hl; „Banyuls” și „Banyuls Grand Cru”, 25 FRF/hl; „Muscat de Rivesaltes”, 55 FRF/hl; „Maury”, 0 FRF/hl.
- (27) Aceste cotizații au fost alocate în modul următor: „Rivesaltes”, 30 FRF/hl pentru publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare; „Grand Roussillon”, 20 FRF/hl pentru publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare; „Muscat de Rivesaltes”, 50 FRF/hl pentru publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare; „Banyuls și Banyuls Grand Cru”, 20 FRF/hl publicitate-promovare și 5 FRF/hl pentru funcționare.
- (28) Această cotizație a continuat, cu ușoare modificări, prin decizia 00-1. Comisia nu dispunea, în momentul deschiderii procedurii de examinare, de informații referitoare la durata acestui ultim sistem sau la eventuala continuare a acestuia.
3. ARGUMENTE RIDICATE DE COMISIE ÎN CADRUL DESCHIDERII PROCEDURII DE EXAMINARE
- (29) Comisia a notat, în ceea ce privește în primul rând natura cotizațiilor în speță, că acestea au fost aprobate direct de Guvernul francez conform procedurii prevăzute de legea nr. 200 din 2 aprilie 1943 privind crearea unui comitet interprofesional al vinurilor dulci naturale și al vinurilor licoroase cu denumiri controlate. Prin urmare, aprobarea guvernului constituie o condiție prealabilă pentru adoptarea unor astfel de cotizații. Legea nr. 200 prevede în special obligativitatea cotizațiilor pentru toți membrii profesiilor interesate chiar din momentul aprobării de către guvern sau, în cazul de față, de către Comisar. Prin urmare, acest tip de cotizații necesită un act al autorității publice pentru a produce toate efectele. De aceea, Comisia a considerat, în stadiul procedurii de examinare, că era vorba de taxe parafiscale, adică de resurse publice.
- (30) În ceea ce privește „prima de scoatere temporară din circuitul agricol” prevăzută de sistemul de ajutor francez, astfel de prime nu erau prevăzute de organizarea comună a piețelor (OCM) și, mai concret, de Regulamentul (CEE) nr. 456/80 al Consiliului din 18 februarie 1980 privind acordarea primelor de abandonare temporară și definitivă a anumitor suprafețe cultivate cu viță de vie, precum și a primelor de renunțare la replantare ⁽⁵⁾. Acest regulament prevedea doar o primă pentru abandonarea temporară sau definitivă a producției, plătită atunci când un producător decidea să contribuie la diminuarea potențialului viticol comunitar, mai ales prin desțelenirea vițelor de vie. Deoarece nu a intervenit nicio diminuare a potențialului și nu a fost finanțată cu primă nicio acțiune de abandonare, măsura nu părea, în stadiul deschiderii procedurii de examinare, să intre în domeniul de aplicare al vechii OCM vitivinicole, prevăzute de Regulamentul (CEE) nr. 822/87.
- (31) Ajutorul ar fi avut drept scop să ușureze, din punct de vedere financiar, producătorii care, în calitate de antreprenori, ar fi decis în mod liber să se angajeze într-un demers pur comercial, ale cărui taxe par să constituie cheltuieli legate de exercitarea activității economice. Conform practicii constante aplicabile a Comisiei și conform jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene ⁽⁶⁾, ajutoarele la funcționare sunt cele care vizează scutirea unei întreprinderi de costurile pe care, în mod normal, ar fi trebuit să le suporte în cadrul gestiunii sale curente sau al activităților sale obișnuite. Această idee este reluată la punctul 3.5 din orientările comunitare referitoare la ajutoarele de stat în sectorul agricol ⁽⁷⁾ (denumite în continuare „orientările agricole”), conform căruia este vorba, intrinsec, de ajutoare susceptibile să interfereze cu mecanismele care guvernează OCM.
- (32) Comisia a constatat în acest punct că ajutorul a fost acordat la hectar pe an și că este, deci, strâns legat de cantitatea de vin produsă. Comisia a reamintit că nu poate în niciun caz să aprobe un ajutor care ar fi incompatibil cu dispozițiile

⁽⁵⁾ JO L 57, 29.2.1980, p. 16. Regulament abrogat prin Regulamentul (CE) nr. 1493/1999.

⁽⁶⁾ Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 8 iunie 1995, cauza T-459/93, Siemens SA împotriva Comisiei, Rec. p. II-01675.

⁽⁷⁾ JO C 28, 1.2.2000, p. 2.

care reglementează o OCM sau care ar contracara buna funcționare a OCM avută în vedere. În stadiul de deschidere a procedurii de examinare, Comisia a considerat că prima de scoatere temporară din circuitul agricol pare să constituie un ajutor la funcționare, susceptibil să interfereze cu mecanismele care guvernează OCM vitivinicolă și că, din acest motiv, ar putea fi incompatibilă cu regulile de piață și de concurență aplicabile.

(33) În ceea ce privește costurile de reconversie, articolul 14 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87 prevedea că orice ajutor național pentru plantarea de viță de vie ar fi interzis începând cu 1 septembrie 1988, cu excepția cazurilor în care o astfel de plantare îndeplinea criteriile referitoare, în special, la atingerea obiectivului de reducere a producției sau de ameliorare calitativă, fără a antrena creșterea producției. Astfel, ar fi admise numai varietățile de viță de vie care ar aduce o îmbunătățire și care nu aveau o productivitate ridicată pe suprafața cultivată în cauză.

(34) Regulamentul (CEE) nr. 2741/89 al Comisiei din 11 septembrie 1989, care fixează criteriile de reținut în cadrul articolului 14 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87 al Consiliului în ceea ce privește ajutoarele naționale la plantarea suprafețelor viticole⁽⁸⁾, stabilește criteriile de la care se pornește în examinarea proiectelor de ajutoare naționale la plantarea suprafețelor viticole admisibile în numele articolelor 87, 88 și 89 din Tratat. Articolul 2 din Regulamentul (CEE) nr. 2741/89 prevede că proiectele de ajutoare naționale trebuie să demonstreze de manieră satisfăcătoare respectarea obiectivului de diminuare a cantității producției sau de ameliorare calitativă fără a antrena creșterea producției.

(35) Articolul 5 din Regulamentul (CEE) nr. 2741/89 prevedea că valoarea ajutorului atribuit la hectar de viță de vie plantată nu putea să depășească 30 % din costurile reale de deștelenire și de plantare. Conform autorităților franceze, din moment ce costul total al reconversiei realizate ar fi fost de 258 500 000 FRF și autoritățile publice ar fi contribuit cu 75 250 000 FRF, se poate concluziona că, punând la oală toate finanțările, autoritățile publice ar fi contribuit cu 29,11 % din costurile reconversiei efectiv realizate. Or, articolul 5 din Regulamentul (CEE) nr. 2741/89 prevedea că elementul pertinent pentru calcularea costurilor de reconversie era ajutorul efectiv atribuit la hectar de viță de vie plantată. În stadiul procedurii de examinare, această logică părea să excludă calculele globale la nivelul exercițiului de reconversie luat în totalitatea sa și, în consecință, calculele bazate pe media la hectar a costurilor totale. În plus, autoritățile franceze calculau această medie în raport cu acțiuni de reconversie diferențiate.

(36) În stadiul procedurii de examinare, Comisia a considerat, că ținând seama de costurile la hectar avansate de autoritățile franceze (110 000 FRF/ha), ajutoarele acordate în acest caz

ar fi trebuit să fie limitate la 33 000 FRF/ha și la 30 % din costurile reale suportate de producători la nivel individual. Prin urmare, orice depășire a acestui plafon, respectiv orice depășire a valorii de 30 % din costurile reale la nivel individual, ar putea constitui un ajutor incompatibil cu normele aplicabile.

(37) În virtutea drepturilor de care dispune în baza articolului 10 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE⁽⁹⁾, Comisia a solicitat autorităților franceze să îi trimită toate informațiile necesare referitoare la cele două reconversii efectuate. Acestea trebuiau să conțină în special: informațiile privind numărul de viticultori care au beneficiat de ajutoare naționale la plantarea suprafețelor viticole; suprafața vizată, clasificată pe categorii de sol; partea din această suprafață în care plantarea a fost precedată de o deștelenire; partea din această suprafață recunoscută ca fiind adecvată pentru producția de VQPRD; destinația suprafețelor plantate (struguri de vin, struguri de masă, struguri pentru uscat, pepinieră sau viță de portaltoi etc.); varietățile utilizate; dovada autorizației prealabile a autorităților franceze pentru utilizarea varietăților menționate; evoluția potențialului de producție; orice informație oportună referitoare la nivelul ajutorului.

(38) În ceea ce privește ajutoarele pentru publicitate-promovare instituite de anumite DOC, autoritățile franceze au semnalat că sistemul de reglementare relativ la taxa parafiscală destinată finanțării CIVDN a făcut obiectul unor notificări regulate și fusese deja examinat și aprobat de către Comisie. Într-adevăr, Comisia aprobase în final, în cadrul ajutorului de stat nr. N 184/97⁽¹⁰⁾ („Ajutoare și taxe parafiscale în favoarea CIVDN”) și pentru o perioadă până la sfârșitul lui 2002, un ajutor de stat finanțat printr-o taxă parafiscală pentru a acoperi, între altele, acțiuni de publicitate-promoționale și de funcționare în favoarea CIVDN. Or, conform informațiilor primite, cotizațiile în acest caz sunt percepute de către CIVDN în plus față de taxa parafiscală destinată acțiunilor de comunicare și de promovare deja autorizate de Comisie. De aceea, Comisia a considerat, în stadiul procedurii de examinare, că autorizația acordată anterior nu constituia o autorizație implicită pentru orice modificare sau orice altă măsură adăugată ajutorului autorizat anterior.

(39) Comisia a solicitat autorităților franceze să îi trimită informațiile necesare referitoare la aceste sisteme de ajutor, inclusiv sistemele nemenționate și nenotificate, care pot fi în prezent în vigoare, pentru a-i permite să aprecieze compatibilitatea lor în special cu criteriile negative și pozitive aplicabile în materie de publicitate și de promovare și nivelul maxim de ajutor care poate fi autorizat. Aceste informații ar trebui, de asemenea, să permită estimarea

⁽⁹⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1. Regulament modificat prin Actul de aderare din 2003.

⁽¹⁰⁾ Scrisoarea Comisiei nr. SG(97) D/3741 din 16.5.1997.

⁽⁸⁾ JO L 264, 12.9.1989, p. 5. Regulament abrogat prin Regulamentul (CE) nr. 1227/2000 (JO L 143, 16.6.2000, p. 1).

reperкусиunilor unui eventual cumul de ajutoare între sistemul autorizat anterior și sistemele nenotificate care fac obiectul prezentei decizii.

- (40) Comisia a constatat, de asemenea, că taxele parafiscale în cazul de față erau, în ceea ce privește mecanismele lor, foarte asemănătoare cu taxa deja autorizată de Comisie. Din mai multe texte care instituie taxele din cazul de față, rezultă că acestea afectau numai producția viticolă dintr-o regiune determinată. Prin urmare, s-a putut concluziona, în stadiul procedurii de examinare, că niciun produs importat nu era supus, respectiv nu a fost supus, taxelor parafiscale vizate în acest caz.

III. OBSERVAȚII PREZENTATE DE TERȚI

- (41) Reclamantul a prezentat comentariile care urmează, solicitând confidențialitatea identității sale. După ce a examinat motivele invocate, Comisia consideră oportună respectarea voinței sale.
- (42) În opinia reclamantului, prima de scoatere temporară din circuitul agricol și ajutorul la reconversie nu ar fi decât două componente ale unui sistem unic de ajutoare care vizează reducerea comercializării unice a unei producții specifice. Ajutoarele acordate pentru scoaterea temporară din circuitul agricol a parcelelor și cele acordate pentru reconversie ar trebui să fie cumulate pentru a evalua conformitatea lor cu dreptul comunitar.
- (43) Reclamantul consideră că gestionarea financiară autonomă a Planului Rivesaltes prevăzută în decizia CIVDN 96-1 din 5 iulie 1996 nu ar fi fost respectată, deoarece prima de scoatere temporară din circuitul agricol ar fi fost finanțată din fonduri care nu proveneau numai din cotizația interprofesională instituită în 1996. Prin urmare, prima de scoatere temporară din circuitul agricol ar fi fost finanțată, cu peste 11 milioane de FRF, din fondurile proprii ale CIVDN. În afară de aceasta, o parte a fondurilor obținute prin cotizația de publicitate-promovare ar fi fost utilizată pentru a finanța planul, în special prima de scoatere temporară din circuitul agricol.
- (44) Conform reclamantului, consiliul general al departamentului Pirineii Orientali ar fi acordat CIVDN 2 milioane de FRF la începutul exercițiului financiar 2000, destinate să finanțeze prima de scoatere temporară din circuitul agricol. În plus, consiliul general amintit ar fi pretins, în revista sa „L'accent Catalan” din luna martie 2003, faptul de a fi plătit direct viticultorilor, pe lângă ajutoarele acordate pentru prima de scoatere temporară din circuitul agricol și pentru reconversie, un ajutor la hectar în valoare totală de 761 euro, ulterior de 1 293 euro, în cadrul Planului Rivesaltes. Acest ajutor nu ar fi fost notificat Comisiei.
- (45) În ceea ce privește ajutoarele pentru publicitate-promovare, reclamantul consideră că venitul din taxele parafiscale aferente în favoarea CIVDN ar fi fost utilizate pentru finanțarea campaniilor de promovare a propriilor produse, adică a anumitor întreprinderi, și nu pentru finanțarea campaniilor de promovare a diferitelor categorii de DOC în general. Aceste practici ar fi aplicate încă în prezent de către comitetul interprofesional al vinurilor din Roussillon (CIVR), entitate care a luat locul CIVDN, aflat în lichidare.

Aceste ajutoare ar fi fost contrare dispozițiilor comunitare, neavând un obiectiv de interes general.

- (46) În opinia reclamantului, în decursul anilor 2001 și 2002, CIVDN ar fi continuat să pretindă comercianților să plătească taxe parafiscale, chiar dacă organizația care i-a succedat, CIVR, începea, de asemenea, să factureze cotizații, ceea ce ar constitui o ilegalitate în raport cu legislația internă.

IV. OBSERVAȚII PREZENTATE DE FRANȚA

- (47) Prin scrisoarea din 16 iunie 2003, autoritățile franceze și-au prezentat observațiile cu privire la decizia Comisiei de a deschide procedura prevăzută în articolul 88 alineatul (2) din tratat împotriva ajutorului notificat.
- (48) Inițial, autoritățile franceze au confirmat că sistemele în cauză nu au continuat să funcționeze după perioada stabilită inițial, și anume cinci ani de la anul de comercializare 1996/1997. În orice caz, prin scrisorile din 14 decembrie 2000 și 6 decembrie 2001, Comisia fusese informată cu privire la dizolvarea CIVDN. CIVR care a înlocuit CIVDN nu a luat nici o măsură de același tip.

1. PLANUL RIVESALTES

1.1. PRIMA DE SCOATERE TEMPORARĂ DIN CIRCUITUL AGRICOL

- (49) Autoritățile franceze explică că măsura nu avea ca obiectiv diminuarea potențialului viticol, deoarece angajamentul beneficiarilor consta în a accepta să comercializeze producția parcelelor scoase temporar din circuitul agricol în vin de masă sau „vins de pays” și nu în DOC. În plus, această primă nu ar putea fi asimilată, cum susține Comisia, unui simplu ajutor la funcționare care ar fi constituit o ușurare necuvenită a bugetului.
- (50) Într-adevăr, prima avea drept obiectiv să asigure beneficiarilor o compensație pentru angajamentul de a nu comercializa sub formă de DOC producția parcelelor scoase temporar din circuitul agricol. Prin urmare, aceasta nu antrena, pentru beneficiari, nicio completare a venitului, ci o simplă compensație a unui deficit la venit.
- (51) Astfel, în momentul aplicării măsurii, un hectar de viță de vie DOC Rivesaltes ar genera, pe baza randamentului maxim autorizat de 40 hl, o producție repartizată în 25 hl de vinuri dulci naturale la 1 140 FRF/hl și 15 hl de vinuri de masă sau „vins de pays” la 350 FRF/hl, dând o cifră de afaceri cuprinsă între 32 250 FRF și 33 000 FRF/ha. După retragerea din circuitul agricol, hectarul de viță de vie a putut produce 50 hl în vin de masă sau „vins de pays” (medie agronomică departamentală), adică o cifră de afaceri cuprinsă între 12 500 FRF și 17 500 FRF/ha.
- (52) Diferența medie după scoaterea temporară din circuitul agricol (deficitul la venit pentru producători) se situa deci la aproximativ 15 000 FRF/ha, din care, trebuie, pentru acuratețe, să se deducă costul alcoolului utilizat la producerea vinurilor dulci naturale (VDN), adică 2 000 FRF pentru 25 hl, ceea ce aduce diferența netă la 13 000 FRF/ha.

(53) Chiar dacă se ține seama de faptul că, din 1999, din cauza diminuării prețului la producția de VDN (900 FRF/hl), diferența s-a redus, aceasta se ridică în toate cazurile la 6 500 FRF/ha [26 000 FRF (cifră de afaceri/ha DOC) - 17 500 FRF (cifră de afaceri/ha în vin de masă sau „vins de pays”) - 2 000 FRF (costul alcoolului pentru producerea VDN)].

(54) În aceste condiții, autoritățile franceze consideră că prima de scoatere temporară din circuitul agricol nu a putut în niciun fel să constituie un ajutor la funcționare care să constituie pentru beneficiari o completare necuvenită a venitului sau o ușurare a bugetului.

(55) În plus, autoritățile franceze subliniază că prima de scoatere temporară din circuitul agricol nu a afectat mecanismele OCM vitivinicole prin eventualele perturbări pe care le-ar fi putut antrena pe piață. Astfel, în departamentul Pirineii Orientale, pentru anii de comercializare 1996/1997-1999/2000, nu a fost distilat nici un volum în cadrul distilării obligatorii. Pe de altă parte, volumele la care s-a făcut distilare preventivă pentru anii de comercializare auți în vedere indică o funcționare normală a pieței de vinuri de masă și „vins de pays”.

(56) Cu titlu subsidiar, autoritățile franceze insistă asupra caracterului solidar al acestei măsuri, care nu ar fi fost finanțată prin credite de la bugetul de stat, ci printr-o cotizație interprofesională achitată chiar de producători.

1.2. AJUTORUL LA RECONVERSIE

(57) Potrivit autorităților franceze, această măsură constituia o completare excepțională a ajutorului național acordat pentru reînnoirea viței de vie, care a fost instituit în aplicarea Regulamentului (CEE) nr. 2741/89.

(58) Autoritățile franceze amintesc că ajutorul pentru ameliorarea soiurilor de viță cultivate este un dispozitiv a cărui primă notificare datează din 1993 (ajutor nr. N 769/93) și care a făcut obiectul unei fișe (FR/XXX/05.00/017) în inventarele succesive ale ajutoarelor naționale. În ceea ce privește raportul anual, autoritățile franceze explică că trimiterea menționată la articolul 8 din Regulamentul (CEE) nr. 2741/89 poate fi făcută „în cadrul comunicării anuale făcute de statele membre în temeiul articolului 9 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87”. Or, articolul 9 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87 prevede că „în fiecare an înainte de 1 septembrie statele membre adresează Comisiei... o comunicare privind evoluția potențialului viticol care conține o listă a suprafețelor cultivate cu viță de vie pe teritoriul lor”, precum și „înainte de 1 decembrie... un raport privind evoluția potențialului viticol”.

(59) Autoritățile franceze reamintesc că transmit anual Oficiului statistic al Comunităților Europene, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87, lista suprafețelor cultivate cu viță de vie, clasificate pe

departament și pe tip de struguri produși (struguri de vin din care VQPRD, vițe de vie cu struguri de masă), precum și lista desțelenirilor și plantărilor de viță de vie potrivit aceluiași mod de clasificare pe departament și pe tip de struguri produși. Autoritățile franceze au anexat o copie a tabelelor trimise pentru anul de comercializare 1997/1998. În aceste condiții, autoritățile franceze consideră că nu li se poate reproșa că s-ar fi sustras obligațiilor care decurg din Regulamentul (CEE) nr. 822/87.

(60) Pentru a stabili un bilanț exact și exhaustiv al ajutorului la reconversie „Planul Rivesaltes”, se cuvine, potrivit autorităților franceze, să se ia în calcul faptul că suprafețele în Muscat de Rivesaltes fuseseră excluse din completarea la ajutorul pentru reînnoirea prevăzută de plan. Ele au beneficiat doar de ajutorul la reînnoire cu o dobândă corespunzând baremului național. Cu toate acestea, suma totală de 85 milioane de FRF de care autoritățile franceze au ținut seama în notele lor precedente include 31 milioane de FRF de ajutor național la reînnoirea viței de vie corespunzând suprafețelor în Muscat.

(61) La final, bilanțul ajutorului la reconversie, în cadrul Planului Rivesaltes, pentru suprafețele cu „vins de pays” de soi și pentru Côtes du Roussillon villages, se stabilește în felul următor:

(a) În aria geografică vizată de Planul Rivesaltes și pentru exploatațile care au suprafețe în „vins de pays” de soi și în Côtes du Roussillon villages, 2 357 ha (875 de producători) au beneficiat de ajutorul național la reînnoirea viței de vie pentru o sumă totală de 57,280 milioane de FRF.

(b) La aceste 2 357 ha, cei 875 de producători au beneficiat de o completare „excepțională” a ajutorului național legat de Planul Rivesaltes pentru 1 238 ha. Valoarea totală a acestei completări este de 8,006 milioane de FRF și se adaugă la 28,613 milioane de FRF de ajutor național la reconversie perceput de pe aceste 1 238 ha.

(c) Pentru acești 875 de producători, completarea prevăzută în plan a fost vărsată pe următoarea bază: 662 au atins 5 000 FRF/ha pe 990 ha pentru o sumă totală de 4,950 milioane de FRF; 80 au atins 10 000 FRF/ha pe 133 ha pentru o sumă totală de 1,330 milioane de FRF; și 133 au atins 15 000 FRF/ha pe 115 ha pentru o sumă totală de 1,726 milioane de FRF.

(62) În ansamblu, în cadrul planului, o sumă totală de 36,623 milioane de FRF a fost vărsată pentru reînnoirea viței de vie pe o suprafață de 1 238 ha și la 875 de producători.

(63) Numărul cazurilor depășind 33 000 FRF/ha este de 221, privește o suprafață de 166 ha și corespunde unei sume totale de 0,883 milioane de FRF.

- (64) Autoritățile franceze au trimis lista varietăților utilizate în reconversii, precum și diferitele decizii care fixează anual dobânda ajutorului.

2. ACȚIUNI PENTRU PUBLICITATE-PROMOVARE ȘI FUNCȚIONAREA DOC

- (65) Autoritățile franceze precizează, întâi de toate, că aceste acțiuni nu au fost continuate după 31 decembrie 2000.

- (66) Fiind vorba despre acțiuni de publicitate-promovare finanțate din încasările provenite din cotizația voluntară obligatorie (CVO), ele au fost de aceeași natură ca cele finanțate din venitul provenit taxa parafiscală, notificată și aprobată de Comisie (ajutoare nr. N 230/90⁽¹¹⁾ și N 184/97).

- (67) Creditele generate de perceperea CVO au permis, deci, realizarea acțiunilor finanțate din taxa parafiscală. De fapt, s-a dovedit necesară accentuarea promovării acestor vinuri, pentru a dezvolta piețe de desfacere pentru acestea, dacă se ține seama de situația pieței care avea efecte grave asupra economiei viticole locale.

- (68) În această privință, autoritățile franceze notează că, fiind vorba de ajutoare pentru promovare, finanțarea acestora este autorizată până la 100 %. În cazul ajutoarelor pentru publicitate, autoritățile franceze subliniază faptul că a fost vorba de campanii în favoarea produselor sub DOC, finanțate prin colectarea de taxe parafiscale și de contribuții voluntare.

- (69) Ca răspuns la solicitarea Comisiei, autoritățile franceze au trimis exemple din materialul publicitar-promoțional folosit.

3. COMENTARII CU PRIVIRE LA OBSERVAȚILE TERȚILOR

- (70) Prin scrisoarea din 10 septembrie 2004, autoritățile franceze au răspuns observațiilor depuse de terți. Ele explică, că s-a făcut aluzie, în special, la faptul că ajutoarele ar fi fost deturnate de la obiectivul lor inițial în profitul unei societăți concurente a terților interesați. Autoritățile franceze și-au manifestat dezaprobarea cu privire la astfel de acuzații, care ar incrimina direct probitatea diferitelor administrații implicate și, prin urmare, au invitat Comisia să nu țină seama de astfel de argumente.

V. EVALUARE

1. ARTICOLUL 87 ALINEATUL (1) DIN TRATAT

- (71) În conformitate cu articolul 87 alineatul (1) din tratat, „cu excepția derogărilor prevăzute de prezentul tratat [menționat], sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat,

sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.”

- (72) Articolul 76 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87, aplicabil în momentul acordării ajutoarelor, prevedea că, exceptând dispozițiile contrare din regulamentul menționat, articolele 92, 93 și 94 din tratat (devenite articolele 87, 88 și 89) erau aplicabile producției și comerțului cu produse viticole.

1.1. EXISTENȚA UNUI AVANTAJ SELECTIV FINANȚAT DIN RESURSELE DE STAT

- (73) Sunt considerate ajutoare acele intervenții care, sub orice formă ar fi, sunt susceptibile să favorizeze direct sau indirect întreprinderi sau care trebuie să fie considerate un avantaj economic pe care întreprinderea beneficiară nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață.

- (74) În ceea ce privește natura cotizațiilor în cazul de față, Comisia notează că acestea au necesitat adoptarea unui act al autorității publice pentru a-și produce toate efectele și că resursele astfel produse au servit ca instrument pentru stabilirea unei politici sprijinite de stat. În plus, nu s-a stabilit că beneficiarii ajutoarelor sunt încă supuși plății taxelor corespunzătoare. Din aceste motive, ele nu îndeplinesc criteriile propuse de Curtea de Justiție în jurisprudența sa, pentru a nu cădea sub incidența articolului 87 alineatul (1) din tratat⁽¹²⁾. De aceea, Comisia consideră că este vorba, în acest caz, de taxe parafiscale, adică de resurse publice.

- (75) În plus, conform jurisprudenței Curții, sunt considerate ajutoare acele intervenții care, sub diverse forme, reduc taxele incluse în mod normal în bugetul unei întreprinderi și care, astfel, fără a fi subvenții în sensul strict al cuvântului, sunt de aceeași natură și au efecte identice⁽¹³⁾.

- (76) În ceea ce privește existența, respectiv natura ajutorului, acesta trebuie să fie stabilit la nivelul beneficiarilor potențiali ai Planului Rivesaltes, ca și cotizațiile interprofesionale pentru publicitate-promovare și funcționarea anumitor DOC și a finanțării lor. În cazul de față, sprijinul acordat a favorizat anumite întreprinderi din moment ce ajutorul a fost acordat numai producătorilor DOC care operează în anumite regiuni stabilite.

1.2. AFECTAREA SCHIMBURILOR COMERCIALE

- (77) Pentru a stabili dacă ajutorul intră în domeniul de aplicare a articolului 87 alineatul (1) din tratat, trebuie stabilit dacă acesta este susceptibil să afecteze schimburile comerciale între statele membre.

⁽¹²⁾ Hotărârea Curții din 15 iulie 2004, cauza C-345/02, Pearle, nepublicată încă în Culegere.

⁽¹³⁾ Hotărârea Curții din 22 mai 2003 cauza C-355/00, Freskot, Rec. p. I-5263.

⁽¹¹⁾ Scrisoarea Comisiei nr. SG(D)(90) 25148 din 22.8.1990.

- (78) Curtea a constatat că, atunci când un avantaj acordat de un stat membru consolidează poziția unei categorii de întreprinderi în raport cu alte întreprinderi concurente în schimburile comerciale intracomunitare, acestea din urmă trebuie să fie considerate ca fiind influențate de acest avantaj ⁽¹⁴⁾.
- (79) Faptul că există schimburi între statele membre în sectorul vitivinicol pare să fie bine demonstrat de existența unei OCM în sectorul respectiv.
- (80) Tabelul următor indică, cu titlu exemplificativ, nivelul schimburilor comerciale de produse viticole între Franța și celelalte state membre în decursul ultimilor doi ani ai reconversiilor menționate în Franța.

1999/2000	Vin	
	Comunitatea în alcătuirea sa la 30/04/2004	Franța
Producție utilizabilă	168 076 000 hl	54 271 000 hl
Exporturi spre Comunitate în alcătuirea sa la 30/04/2004	—	15 500 000 hl
Importuri din Comunitate în alcătuirea sa la 30/04/2004	—	5 700 000 hl

- (81) Prin urmare, ajutoarele acordate pot afecta schimburile comerciale între statele membre și pot denatura sau pot amenința să denatureze concurența în măsura în care ele favorizează anumite producții viticole naționale în detrimentul producției altor state membre. Într-adevăr, sectorul viticol este extrem de deschis concurenței la nivel comunitar și, prin urmare, foarte sensibil la orice măsură în favoarea producției într-unul sau altul dintre statele membre.

1.3. CONCLUZII PRIVIND CARACTERUL DE „AJUTOR” ÎN SENSUL ARTICOLULUI 87 ALINEATUL (1) DIN TRATAT

- (82) Comisia consideră, având în vedere explicațiile de mai sus, că măsurile în favoarea întreprinderilor producătoare de DOC care funcționează în anumite regiuni specifice constituie un avantaj finanțat din resurse publice, care le este conferit și de care alți operatori nu pot beneficia, care denaturează sau amenință să denatureze concurența, favorizând anumite întreprinderi și sectoare de producție, din moment ce este susceptibil să afecteze schimburile comerciale între statele membre. Prin urmare măsura constituie un ajutor în sensul articolului 87 alineatul (1) din tratat.

2. EXAMINAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTOARELOR

- (83) Articolul 87 din tratat cunoaște, totuși, excepții de la principiul general de incompatibilitate a ajutoarelor de stat cu tratatul, deși unele dintre ele nu sunt aplicabile în cazul de față în mod evident, în special cele prevăzute la alineatul (2) din articolul menționat. Acestea nu au fost invocate de către autoritățile franceze.

- (84) În ceea ce privește derogările prevăzute la articolul 87 alineatul (3) din tratat, ele trebuie să fie interpretate strict în timpul examinării oricărui program de ajutor cu finalitate regională sau sectorială sau în orice caz individual de aplicare a sistemelor de ajutoare generale. Ele nu pot, în special, să fie acordate decât în cazul în care Comisia ar putea să stabilească faptul că ajutorul este necesar pentru realizarea unuia dintre obiectivele în cauză. Acordarea beneficiului derogărilor amintite cu ajutoare care nu implică o astfel de compensație ar însemna să se permită prejudicii aduse schimburilor comerciale între statele membre și denaturări nejustificate ale concurenței față de interesul comunitar și, prin urmare, avantaje necorespunzătoare pentru operatorii din anumite state membre.

- (85) Comisia consideră că ajutoarele în cauză nu sunt destinate să favorizeze dezvoltarea economică a unei regiuni în care nivelul de viață este anormal de scăzut sau în care există un grad de ocupare a forței de muncă extrem de scăzut în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (a) din tratat. Ele nu sunt destinate nici să promoveze realizarea unui proiect important de interes european comun sau să remedieze perturbări grave ale economiei unui stat în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (b) din tratat. Ajutoarele nu sunt destinate să promoveze cultura sau conservarea patrimoniului în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (d) din tratat.

- (86) Articolul 87 alineatul (3) litera (c) din tratat prevede că pot fi considerate ca fiind compatibile cu piața comună ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu aduc modificări condițiilor schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun. Pentru a putea beneficia de derogarea vizată în punctul amintit, ajutoarele trebuie să contribuie la dezvoltarea sectorului în discuție.

2.1. ILEGALITATEA AJUTOARELOR

- (87) Comisia remarcă faptul că autoritățile franceze nu au notificat Comisiei proiectele care au instituit ajutoarele din cazul de față, așa cum prevede articolul 88 alineatul (3) din tratat. Articolul 1 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 definește ajutorul ilegal ca pe un ajutor de stat nou, pus în aplicare cu încălcarea condițiilor prevăzute

⁽¹⁴⁾ Hotărârea Curții din 17 septembrie 1980, cauza 730/79 Philip Morris, Rec. p. 2671, punctul 11.

la articolul 93 alineatul (3) din tratat. Obligația de notificare a ajutoarelor de stat a fost consacrată articolului 1 litera (c), din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 ⁽¹⁵⁾.

- (88) Dat fiind faptul că măsurile puse în aplicare de către Franța conțin elemente de ajutor de stat, rezultă că este vorba despre ajutoare noi, nenotificate Comisiei și, prin urmare, ilegale în sensul tratatului.

2.2. STABILIREA ORIENTĂRILOR APLICABILE MĂSURILOR NENOTIFICATE

- (89) Conform punctului 23.3 din liniile directoare agricole și comunicării Comisiei privind stabilirea normelor aplicabile evaluării ajutoarelor de stat ilegale ⁽¹⁶⁾, orice ajutor ilegal în sensul articolului 1 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 trebuie să fie evaluat conform normelor și orientărilor în vigoare în momentul acordării ajutorului.

- (90) Orientările agricole se aplică de la 1 ianuarie 2000. Prin urmare, orice ajutor acordat după această dată va trebui să fie analizat pe baza orientărilor menționate. În schimb, orice ajutor acordat înainte de această dată va trebui, după caz, să fie analizat pe baza dispozițiilor și practici aplicabile înainte de 1 ianuarie 2000.

- (91) Punctul 3.2 din orientările agricole prevede că, deși articolele 87, 88 și 89 din tratat sunt pe deplin aplicabile sectoarelor acoperite de OCM, aplicarea lor rămâne, totuși, supusă dispozițiilor stabilite de regulamentele vizate. Altfel spus, recurgerea de către un stat membru la dispozițiile articolelor 87, 88 și 89 din tratat nu poate prevala asupra aplicării dispozițiilor din regulamentul care reglementează OCM în cauză ⁽¹⁷⁾. De asemenea, Comisia trebuie să examineze dacă un ajutor nu ar fi contrar bunei funcționări a piețelor avute în vedere și nu ar fi, în consecință, incompatibil cu piața comună.

- (92) În ceea ce privește ajutoarele prevăzute de Planul Rivesaltes, acestea au fost acordate între 1 ianuarie 1997 și 31 iulie 2000, adică înainte de intrarea în vigoare, la 1 august 2000, a Regulamentului (CE) nr. 1493/1999 al Consiliului din 17 mai 1999 privind organizarea comună a pieței vitivinicole. Din moment ce este vorba despre măsuri intră în domeniul de aplicare a OCM vitivinicole, ele trebuie să fie examinate pe baza legislației în vigoare la momentul respectiv, adică Regulamentul (CEE) nr. 822/87.

- (93) În ceea ce privește ajutoarele pentru publicitate-promovare utilizate pentru anumite DOC, care, potrivit autorităților franceze, nu au fost continuate după 31 decembrie 2000, compatibilitatea ajutoarelor acordate trebuie să fie verificată pe baza orientărilor aplicabile ajutoarelor de stat pentru publicitatea produselor care figurează în anexa I la tratatul CE și pentru anumite produse care nu figurează în anexa I ⁽¹⁸⁾, care, la punctul 70, prevede că orice ajutor ilegal în sensul articolului 1 litera (f) din Regulamentul (CE)

nr. 659/1999 este evaluat în conformitate cu normele și orientările aplicabile în momentul în care este acordat ajutorul.

- (94) În ceea ce privește ajutoarele de stat finanțate printr-o taxă parafiscală, acțiunile finanțate de ajutoare, precum și normele însele de finanțare ale ajutoarelor, trebuie să facă obiectul unei examinări a Comisiei.

2.3. ANALIZĂ PE BAZA DISPOZIȚIILOR APLICABILE

2.3.1. Ajutoare

2.3.1.1. Prima de scoatere temporară din circuitul agricol

- (95) Prima de scoatere temporară din circuitul agricol a fost finanțată printr-o cotizație interprofesională, obligatorie conform autorităților publice, pentru reconversia viticolă. Prima avea drept scop să indemnizeze producătorii pentru pierderile de venituri antrenate de angajamentul lor de a nu mai revendica DOC „Rivesaltes” și de a-și reorienta producția spre vinuri de masă și „vins de pays”.

- (96) Or, primele de scoatere temporară din circuitul agricol precum cele prevăzute de sistemul de ajutor francez nu erau prevăzute de OCM și, mai concret, de Regulamentul (CEE) nr. 456/80. Acest regulament prevedea doar o primă la abandonarea temporară sau definitivă a producției, plătită atunci când un producător decidea să contribuie la diminuarea potențialului viticol comunitar îndeosebi prin desțelenirea vițelor de vie.

- (97) Comisia remarcă faptul că măsura franceză nu avea ca obiect diminuarea producției de vin, ci numai nerevendicarea DOC Rivesaltes. Astfel, din moment ce nu a intervenit nicio diminuare a potențialului viticol și nicio acțiune de abandonare nu a fost finanțată de primă, măsura nu intră în domeniul de aplicare a vechii OCM vitivinicole.

- (98) Deși aplicarea Regulamentului (CEE) nr. 456/80 pare să fie exclusă din moment ce nu există o abandonare a producției, măsura trebuie examinată pe baza altor dispoziții orizontale în materie de ajutoare de stat. Într-adevăr, articolul 17 din Regulamentul (CEE) nr. 456/80 preciza că dispozițiile din regulamentul menționat nu reprezentau un obstacol pentru acordarea de ajutoare prevăzute de reglementările interne, destinate îndeplinirii unor obiective analoage obiectivelor urmărite de acest regulament, sub rezerva unei examinări în temeiul articolelor 92, 93 și 94 din tratat (devenite articolele 87, 88 și 89).

- (99) Măsura din cazul de față nu prevedea abandonarea producției. Prin urmare, ea nu poate fi asimilată unei măsuri destinate îndeplinirii unor obiective analoage obiectivelor urmărite de Regulamentul (CEE) nr. 456/80, altfel spus diminuarea potențialului viticol.

⁽¹⁵⁾ „Ajutor nou” înseamnă orice ajutor, adică orice sistem de ajutor sau orice ajutor individual care nu este ajutor existent, inclusiv orice modificare a unui ajutor existent.

⁽¹⁶⁾ JO C 119, 22.5.2002, p. 22.

⁽¹⁷⁾ Hotărârea Curții din 26 iunie 1979, cauza 177/78, Pigs and Bacon Commission împotriva McCarren, Rec. p. 2161.

⁽¹⁸⁾ JO C 252, 12.9.2001, p. 5.

(100) Autoritățile franceze au explicat ele însele că măsura nu urmărește diminuarea potențialului viticol, deoarece angajamentul beneficiarilor consta în a accepta să comercializeze producția parcelor scoase temporar din circuitul agricol în vin de masă sau „vin de pays”, și nu în DOC.

(101) Autoritățile franceze precizează că prima avea ca obiectiv să asigure beneficiarilor o compensație a angajamentului lor de a nu comercializa în DOC producția parcelor scoase temporar din circuitul agricol. Astfel, potrivit acestor autorități, ea nu antrena, deci, pentru beneficiari nici o completare a venitului, ci o simplă compensație a unei pierderi la venit. De aceea, această primă nu ar putea fi asimilată unui simplu ajutor de funcționare care, în mod necorespunzător, ar fi constituit o ușurare a bugetului.

(102) Or, contrar preconizărilor autorităților franceze, Comisia consideră că ajutorul național a avut drept scop să ușureze financiar producătorii care, în calitate de antreprenori, ar fi decis liber să se angajeze într-un demers pur comercial, ale cărui taxe care derivau de aici constituiau cheltuieli legate de exercitarea activității economice. Într-adevăr, compensarea de către stat a unui deficit la venit liber asumat de către operatorii economici constituie un ajutor public care are drept consecință atenuarea repercusiunilor economice ale unui astfel de demers.

(103) Conform practicii constante a Comisiei, aplicabile înainte de adoptarea orientărilor agricole la 1 ianuarie 2000 și conform jurisprudenței Curții de Justiție⁽¹⁹⁾, ajutoarele la funcționare sunt cele care vizează să elibereze o întreprindere de costurile pe care, în mod normal, ar fi trebuit să le suporte ea însăși, în cadrul gestiunii sale curente sau a activităților sale normale. Tribunalul reamintește că, în conformitate cu jurisprudența constantă, ajutoarele la funcționare nu pot în nici un caz să fie declarate compatibile cu piața comună, în aplicarea articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat, în măsura în care ele riscă, prin chiar natura lor, să modifice condițiile schimburilor comerciale într-o măsură contrară interesului comun.

(104) Această idee este reluată la punctul 3.5 din orientările agricole, care prevede că ajutoarele de stat unilaterale, destinate doar ameliorării situației financiare a producătorilor, dar care nu contribuie în nici un fel la dezvoltarea sectorului, în special cele acordate doar pe baza a prețului, a cantității, a unității de producție sau a unității mijloacelor de producție sunt asimilate ajutoarelor la funcționare, incompatibile cu piața comună. Punctul 3.5 menționat adaugă faptul că este vorba, în mod intrinsec, despre ajutoare susceptibile să interfereze cu mecanismele care guvernează OCM.

(105) Comisia notează că ajutorul a fost acordat la hectar pe an pe baza unei continuări a producției și că era, prin urmare, strâns legat de cantitatea de vin produsă.

(106) Comisia consideră, astfel, că prima de scoatere temporară din circuitul agricol constituie un ajutor la funcționare susceptibil să interfereze cu mecanismele care guvernează OCM vitivinicolă și că, din acest motiv, ea este incompatibilă cu regulile de piață și de concurență aplicabile.

2.3.1.2. Ajutorul la reconversia propriu-zisă

(107) Articolul 14 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87 prevedea că orice ajutor național pentru plantațiile de viță de vie ar fi interzis începând cu 1 septembrie 1988, cu excepția ajutoarelor care răspund criteriilor care permit atingerea obiectivului de diminuare a cantității producției sau de ameliorare calitativă fără a antrena creșterea producției.

(108) Regulamentul (CEE) nr. 2741/89 stabilește criteriile pornind de la care sunt examinate proiectele de ajutoare naționale acordate la plantarea de suprafețe viticole admisibile în temeiul articolelor 92, 93 și 94 din tratat (devenite articolele 87, 88 și 89).

(109) Articolul 2 din regulamentul menționat prevede că proiectele de ajutoare naționale trebuie să demonstreze, într-o manieră satisfăcătoare, respectarea obiectivului menționat la articolul 14 alineatul (2) a doua liniuță din Regulamentul (CEE) nr. 822/87, de diminuare a cantității producției sau de ameliorare calitativă fără a antrena creșterea producției.

(110) Articolul 3 din regulamentul menționat prevede că plantarea trebuie să fie făcută cu o varietate care, pe suprafața vizată, nu este considerată ca având o productivitate ridicată, este recunoscută ca fiind amelioratoare și este în mod specific autorizată de către autoritățile naționale în cadrul proiectului de ajutor în cauză.

(111) Autoritățile franceze au reamintit că ele transmit anual Oficiului statistic al Comunităților Europene, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (CEE) nr. 822/87, lista suprafețelor cultivate cu viță de vie, clasificate pe departament și pe tip de struguri produși (struguri de vin din care VQPRD, vițe de vie cu struguri de masă), precum și lista deșelurilor și plantărilor de vițelor de vie prezentată conform aceluiași mod de clasificare pe zonă și pe tip de struguri produși. Autoritățile franceze au anexat copia tabelor trimise pentru anul de comercializare 1997/1998.

(112) Într-adevăr, Comisia a primit din partea autorităților franceze informații privind varietățile utilizate în reconversii, care îi permit să constate respectarea condițiilor reamintite la considerentele 107-110. Aceste informații au permis deja Comisiei, în trecut, să constate că aceste varietăți corespund caracteristicilor impuse de reglementarea comunitară aplicabilă în momentul acordării ajutoarelor.

⁽¹⁹⁾ Hotărârea Tribunalului Siemens citat anterior.

- (113) Articolul 5 din Regulamentul (CEE) nr. 2741/89 prevedea că valoarea totală a ajutorului atribuit la hectar de viță de vie plantată nu putea să depășească 30 % din costurile reale de desțelenire și plantare. Costurile care trebuiau luate în considerare la acordarea ajutorului puteau fi determinate în mod forfetar în fiecare regiune, în special în funcție de caracteristicile geomorfologice.
- (114) Potrivit primelor informații furnizate de către autoritățile franceze, punând laolaltă toate finanțările, autoritățile publice ar fi contribuit cu 29,11 % din costurile reconversiei efectiv realizate. Astfel, autoritățile franceze concluzionează că valoarea totală a ajutorului nu a depășit plafonul de 30 % prevăzut de legislația comunitară.
- (115) Articolul 5 din Regulamentul (CEE) nr. 2741/89 prevedea că elementul pertinent pentru calcularea costurilor de reconversie era ajutorul acordat efectiv la hectar de viță de vie plantată. Această logică exclude calculele globale la nivelul exercitării reconversiei luate în totalitatea sa și, în consecință, calculele bazate pe media la hectar a costurilor totale.
- (116) Comisia consideră că, ținând seama de costurile la hectar prezentate de autoritățile franceze (110 000 FRF/ha), ajutoarele acordate în cazul de față ar fi trebuit să fie limitate la 33 000 FRF/ha și la 30 % din costurile reale suportate producători la nivel individual.
- (117) Noile informații furnizate de către autoritățile franceze explică faptul că, în ansamblu, în cadrul planului, o sumă totală de 36,623 milioane de FRF ar fi fost plătită pentru reînnoirea viței de vie pe o suprafață de 1 238 ha și la 875 de producători. Numărul cazurilor depășind 33 000 FRF/ha ar fi fost de 221 și privea o suprafață de 166 ha corespunzând unei sume totale de 883 000 FRF.
- (118) Comisia concluzionează că orice depășire de 30 % a costurilor reale și/sau a plafonului de 33 000 FRF/ha, în cazuri individuale, constituie un ajutor de stat incompatibil cu normele aplicabile.
- (120) Comisia consideră că autorizația acordată în cadrul ajutorului de stat nr. N 184/97 nu constituie o autorizație implicită pentru orice modificare, respectiv pentru orice altă măsură, precum cea din cazul de față, care s-ar adăuga ajutorului autorizat anterior.
- (121) Or, autoritățile franceze au confirmat că acțiunile de publicitate-promovare finanțate din încasările provenind din CVO au fost de aceeași natură ca cele finanțate din venitul provenit din taxa parafiscală notificată și aprobată de Comisie. Potrivit autorităților franceze, era vorba doar de o creștere a bugetului global al măsurii.
- (122) Având în vedere că aceleași condiții ar fi fost aplicate în acordarea acestor ajutoare, Comisia, referindu-se la decizia sa din cadrul ajutorului de stat nr. N 184/97, este deci în măsură să concluzioneze că ajutoarele pentru publicitate-promovare și de funcționare ale DOC finanțate prin noile cotizații sunt compatibile cu normele aplicabile privind concurența.
- (123) Comisia ia notă de comentariile terțului, potrivit cărora acțiunile finanțate ar fi încălcat normele privind concurența aplicabile ajutoarelor pentru publicitatea produselor agricole, deoarece ar fi fost plătite întreprinderilor particulare. Or, elementele prezentate în sprijinul acestei afirmații subliniază mai degrabă că acțiunile menționate sunt măsuri de promovare asimilabile acțiunilor de asistență tehnică, ai căror beneficiari pot foarte bine să fie viticultorii.
- (124) În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție ⁽²¹⁾, Comisia consideră normal că finanțarea unui ajutor de stat prin taxele obligatorii poate afecta ajutorul, având un efect protector care depășește ajutorul propriu-zis. Cotizațiile în cauză constituie, într-adevăr, taxe obligatorii. În conformitate cu aceeași jurisprudență, Comisia consideră că un ajutor nu poate fi finanțat prin taxe parafiscale care grevează, de asemenea, produse importate de alte state membre.
- (125) Comisia a concluzionat deja, în special în cadrul ajutorului de stat nr. N 184/97, că sistemul instituit de autoritățile franceze nu avea efect asupra produselor importate.

2.3.1.3. Ajutoare pentru publicitate-promovarea și funcționarea DOC vizate

- (119) Comisia a aprobat în final, în cadrul ajutorului de stat nr. N 184/97 și pentru o perioadă până la sfârșitul anului 2002, un ajutor de stat finanțat printr-o taxă parafiscală pentru a acoperi, între altele, acțiuni de publicitate-promovare și de funcționare în folosul CIVDN. Sistemul inițial fusese aprobat de către Comisie în 1990, în cadrul ajutorului de stat nr. N 230/90. Comisia concluzionase în acel moment că ajutoarele pentru promovarea colectivă vizând ameliorarea și consolidarea imaginii de marcă a vinurilor dulci naturale în fața consumatorului și

2.3.2. Finanțarea ajutoarelor

- (124) În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție ⁽²¹⁾, Comisia consideră normal că finanțarea unui ajutor de stat prin taxele obligatorii poate afecta ajutorul, având un efect protector care depășește ajutorul propriu-zis. Cotizațiile în cauză constituie, într-adevăr, taxe obligatorii. În conformitate cu aceeași jurisprudență, Comisia consideră că un ajutor nu poate fi finanțat prin taxe parafiscale care grevează, de asemenea, produse importate de alte state membre.
- (125) Comisia a concluzionat deja, în special în cadrul ajutorului de stat nr. N 184/97, că sistemul instituit de autoritățile franceze nu avea efect asupra produselor importate.

⁽²⁰⁾ JO C 302, 12.11.1987, p. 6.

⁽²¹⁾ Hotărârea Curții din 25 iunie 1970, cauza 47/69, Franța împotriva Comisiei, Rec. p. 487.

(126) Din textele care instituie taxele parafiscale din cazul de față rezultă că acestea afectează numai producția de vinuri dulci naturale DOC din regiunea Pirineii Orientali. În ceea ce privește prima de scoatere temporară din circuitul agricol, aceasta a fost finanțată printr-o cotizație având efect numai asupra producției regionale de vinuri vizate de măsură, prin urmare excluzând orice produs importat.

(127) Prin urmare, se poate concluziona că niciun produs importat nu este supus, respectiv nu a fost supus, taxelor parafiscale vizate în cazul de față.

VI. CONCLUZII

(128) Ajutorul de stat pe care Franța l-a pus în aplicare sub formă de primă de scoatere temporară din circuitul agricol acordat producătorilor viticoli francezi care se angajează să nu revendice DOC „Rivesaltes” sau „Grand Roussillon” începând cu recolta 1996 până la recolta 2000 inclusiv, este incompatibil cu piața comună.

(129) Ajutorul de stat pe care Franța l-a pus în aplicare sub formă de plan de reconversie a podgoriei DOC Rivesaltes, începând cu recolta 1996 până la recolta 2000 inclusiv, acordat prin depășirea a 30 % din costurile reale și/sau a plafonului de 5 030,82 euro/ha (33 000 FRF/ha) în cazuri individuale, este incompatibil cu piața comună.

(130) Ajutorul de stat pe care Franța l-a pus în aplicare în perioada 1 ianuarie 1998–31 decembrie 2000, sub formă de acțiuni de publicitate-promovare și funcționare în favoarea DOC „Rivesaltes”, „Grand Roussillon”, „Muscat de Rivesaltes” și „Banyuls” este compatibil cu piața comună în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat.

(131) Măsurile în cauză nu au fost notificate Comisiei în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din tratat și constituie, în consecință, ajutoare ilegale în sensul articolului 1 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.

(132) Comisia regretă că Franța a pus în aplicare ajutoarele menționate, încălcând articolul 88 alineatul (3) din tratat.

(133) Fiind vorba despre ajutoare puse în aplicare fără a aștepta decizia finală a Comisiei, trebuie subliniat faptul că, dat fiind caracterul imperativ al normelor de procedură definite la articolul 88 alineatul (3) din tratat, norme cărora Curtea de Justiție le-a recunoscut efectul direct în hotărârile sale din 19 iunie 1973 în cauza 77/72, Carmine Capolongo împotriva Azienda Agricola Maya ⁽²²⁾, 11 decembrie 1973 în cauza 120/73, Gebrueder Lorenz GmbH împotriva Germaniei ⁽²³⁾ și 22 martie 1977 în cauza 78/76, Steinicke și Weinlig împotriva Germaniei ⁽²⁴⁾, nu se poate remedia a posteriori ilegalitatea ajutorului vizat (hotărâre din 21 noiembrie 1991 în cauza C-354/90, Federația națională a

comerțului exterior de produselor alimentare și altele împotriva Franței) ⁽²⁵⁾.

(134) Curtea de Justiție a reamintit că, atunci când o măsură de ajutor al cărui mod de finanțare este parte integrantă din aceasta a fost pusă în aplicare nerespectându-se obligația de notificare, autoritățile judiciare naționale sunt obligate, în principiu, să ordone rambursarea taxelor sau a cotizațiilor percepute în mod specific pentru finanțarea ajutorului respectiv. Ea reamintește, de asemenea, că autoritățile judiciare naționale trebuie să protejeze drepturile justițiabililor în fața unei eventuale nerespectări, din partea autorităților naționale, a interdicției de punere în aplicare a ajutoarelor, menționată la articolul 88 alineatul (3) ultima teză din tratat și care are un efect direct. O astfel de nerespectare, invocată de către justițiabilii care pot să se prevaleze de aceasta și constatată de către autoritățile judiciare naționale, trebuie să le conducă pe acestea să tragă toate consecințele, în conformitate cu legislația lor internă, în ceea ce privește atât validitatea actelor care comportă punerea în aplicare a măsurilor de ajutor vizate, cât și recuperarea ajutoarelor financiare acordate ⁽²⁶⁾.

(135) În caz de incompatibilitate a ajutoarelor ilegale cu piața comună, articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 prevede că Comisia decide ca statul membru vizat să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiarul său. Această rambursare este necesară în vederea restabilirii situației anterioare, suprimând toate avantajele financiare de care beneficiarul ajutorului acordat în mod ilegal a putut beneficia în mod necorespunzător de la data acordării acestui ajutor.

(136) Articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 prevede că recuperarea include dobânda calculată pe baza unei rate adecvate, fixate de Comisie. Dobânda se datorează de la data la care ajutorul ilegal a fost pus la dispoziția beneficiarului.

(137) Ajutoarele trebuie să fie rambursate în conformitate cu procedurile prevăzute de legislația franceză. Sumele totale includ dobânzile datorate de la data la care ajutorul a fost plătit până la data recuperării sale efective. Ele sunt calculate pe baza ratei de referință a Comisiei, prevăzută prin metoda de fixare a ratelor de referință și de actualizare ⁽²⁷⁾.

(138) Comisia nu dispune de informații privind valoarea totală a ajutoarelor acordate în cadrul „primei de scoatere temporară din circuitul agricol”, din cauza necunoașterii valorii veniturilor, precum și a numărului de hectare care au beneficiat de ajutoare. Precizând că acestea nu modifică cu nimic concluziile Comisiei, Comisia ia notă de comentariile terților potrivit cărora prima de scoatere temporară din

⁽²⁵⁾ Culegere p I-5505.

⁽²⁶⁾ Hotărârea Curții din 21 octombrie 2003, cauzele conexe C-261/01 și C-262/01, Van Calster e.a., nepublicată încă în Culegere.

⁽²⁷⁾ Comunicarea Comisiei privind metoda de fixare a ratei de referință și de actualizare (JO C 273, 9.9.1997, p. 3).

⁽²²⁾ Culegere p. 611.

⁽²³⁾ Culegere p. 1471.

⁽²⁴⁾ Culegere p. 595.

circuitul agricol ar fi făcut obiectul unei finanțări și al unor ajutoare publice complementare nedeclarate de autoritățile franceze. Potrivit informațiilor de care dispune Comisia, valoarea ajutoarelor publice destinate să finanțeze „ajutorul la reconversie” a fost de 11,01 milioane de euro.

- (139) Prezenta decizie nu aduce atingere concluziilor pe care le va trage Comisia, după caz, în ceea ce privește finanțarea politică agricole comune prin Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA),

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Ajutorul de stat pe care Franța l-a pus în aplicare sub formă de „primă de scoatere temporară din circuitul agricol” acordat producătorilor viticoli francezi care se angajează să nu revendice denumirea de origine controlată (DOC) „Rivesaltes” sau „Grand Roussillon” începând cu recolta 1996 până la recolta 2000 inclusiv, este incompatibil cu piața comună.

(2) Ajutorul de stat pe care Franța l-a pus în aplicare sub formă de plan de reconversie a podgoriei DOC Rivesaltes, începând cu recolta 1996 până la recolta 2000 inclusiv, acordat prin depășirea a 30 % din costurile reale și/sau a plafonului de 5 030,82 euro/ha (33 000 FRF/ha) în cazuri individuale, este incompatibil cu piața comună.

(3) Ajutorul de stat pe care Franța l-a pus în aplicare, în perioada 1 ianuarie 1998-31 decembrie 2000, sub formă de acțiuni de publicitate-promovare și de funcționare în favoarea DOC „Rivesaltes”, „Grand Roussillon”, „Muscat de Rivesaltes” și „Banyuls” este compatibil cu piața comună în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din tratat.

Articolul 2

(1) Franța ia măsurile necesare pentru a recupera de la beneficiari ajutoarele incompatibile menționate la articolul 1 alineatele (1) și (2).

Recuperarea are loc fără întârziere, în conformitate cu procedurile prevăzute de legislația internă, cu condiția ca acestea să permită executarea imediată și efectivă a prezentei decizii. Ajutoarele care trebuie recuperate includ dobânzi datorate de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarilor până la data recuperării lor. Aceste dobânzi sunt calculate pe baza ratei de referință a Comisiei, prevăzută prin metoda de fixare a ratelor de referință și de actualizare.

(2) În scopul recuperării ajutoarelor incompatibile menționate la articolul 1 alineatul (1), Franța comunică Comisiei valoarea globală a ajutoarelor acordate în cadrul acestei măsuri, precum și finanțarea acesteia, inclusiv valoarea globală a veniturilor provenite din cotizația interprofesională creată în acest scop, și numărul de hectare care au beneficiat de „prima de scoatere temporară din circuitul agricol”.

Articolul 3

În termen de două luni de la data notificării prezentei decizii, Franța informează Comisia cu privire la măsurile pe care le-a luat pentru a se conforma.

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Republicii Franceze.

Adoptată la Bruxelles, 19 ianuarie 2005.

Pentru Comisie

Mariann FISCHER BOEL

Membru al Comisiei